

Het wonder van het bewijsvermoeden in een bestuursrechtelijke jas

Prof. mr Peter van Buuren

24 april 2019

Tijdelijke Commissie
Mijnbouwschade Groningen

Wet bewijsvermoeden gaswinning Groningen (art.6:177a BW)

Bij fysieke schade aan gebouwen en werken, die naar haar aard redelijkerwijs schade door beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld zou kunnen zijn, wordt vermoed dat die schade veroorzaakt is door de aanleg of de exploitatie van dat mijnbouwwerk.

Inwerkingtreding 31 – 12 – 2017

Schadeafhandeling liep niet...

- Afhandeling door NAM, Arbiter bodembeweging, Centrum Veilig Wonen kon groei van stapel claims niet keren
- Onvrede bij Groningers, verlies van vertrouwen in NAM en falende overheid
- Bij alle varianten afhandeling speelde NAM een rol
- Wettelijke bewijsvermoeden werkte in 2017 nog niet door
- Velen zien gang naar burgerlijke rechter als onevenredig bezwarend (advocaat, kosten, risico's, tegenpartij = NAM)

Minister Wiebes kwam, zag en greep in

- Kabinet besloot schadeafhandeling aan de staat te trekken
- Oprichting TCMG, begint in maart 2018
- Basis: Besluit Mijnbouwschade Groningen met Protocol als bijlage
- Art. 7 lid 1 Protocol draagt TCMG op te beslissen met overeenkomstige toepassing van regels van het civielrechtelijke aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht.
- Met inbegrip van het wettelijk bewijsvermoeden 😊 😊 !
- Belang van bewijsvermoeden zeer groot

De TCMG

- Geen wettelijke grondslag, alleen middelen (geld, personeel, huisvesting)
- Toch geen twijfel dat TCMG bestuursorgaan is (want neemt besluiten)
- Formeel mandaat namens minister, materieel volgens regels Besluit en Protocol onafhankelijk
- Op besluitvorming Algemene wet bestuursrecht (Awb) en Protocol van toepassing
- Opdracht: ruimhartigheid

Bestuursrecht: Awb en Protocol

- Awb: zorgvuldigheidsnorm (onderzoeksplicht), motiveringsplicht, regeling van beslistermijn
- Awb: bezwaarschriftprocedure, beroep op de Rechtbank en hoger beroep
ABRvS
- Protocol vult aan: bezwaaradviescommissie, vervolgens besluit
deelcommissie bezwaar
- TCMG: 3 deelcommissies die onafhankelijk van elkaar opereren.
- NAM speelt geen enkele rol

De rol van de schade-expert

- Onafhankelijke gekwalificeerde bouwkundige schade-experts
- Niet in dienst van de TCMG
- Na voortoets op aantal formele punten volgt schade-opname door expert
- Expert onderzoekt gemelde schade en legt ook overige schades vast
- Na enige tijd rapport, met vele foto's
- Mogelijkheid van zienswijze van aanvrager op rapport
- Kan leiden tot heropname en/of afwijken van advies door TCMG

Het bewijsvermoeden nader bezien

- Schade die naar haar aard gevolg van relevante bodembeweging kan zijn, wordt vermoed dat ook te zijn
- Vermoeden van causaal verband
- Weerlegbaar vermoeden, maar feitelijk nauwelijks
- Voorbeeld: scheur in metselwerk of een binnenmuur
- Vele oorzaken mogelijk, maar geldt als schade door gaswinning, tenzij.....

Tenzij evident, aantoonbaar, uitsluitend

- TCMG vroeg november 2018 advies aan Tijdelijk Panel
- Commissie van juristen en aardbevingsdeskundigen
- Causaal verband is er (bewijsvermoeden), tenzij evident, aantoonbaar uitsluitend een andere oorzaak wordt aangewezen
- Lat ligt hoog
- Maar scheurvorming kan vele oorzaken hebben en komt overal voor
- Fout antwoord!

Ja maar...

- Stel expert ziet onder scheur in een muur een verzakte fundering
- Bewijsvermoeden houdt toch zijn werking, want bodembeweging als gevolg van gaswinning kan oorzaak zijn
- Die kan zelfs rol gespeeld hebben bij verzakking van de fundering
- In dat geval mogelijk ook fundering repareren

Niet altijd wordt schade vergoed

- Bewijsvermoeden beperkt tot zogenoemde effectgebied
- Effectgebied: gebied per aardbeving vaststellen + gebied boven gasveld + 6 km
Soms is schade aantoonbaar al ouder (maar verergering valt wel onder bewijsvermoeden)
- De woning is recent met schade gekocht
- Soms 'eigen schuld' reden tot afwijzen/matiging in geval slecht onderhoud of duidelijke constructieve gebreken
- Lek dak, bladerende verf
- Geen scheur, maar een naad (??)

Onrust in civielrechtelijke kringen?

- Gebrek in kennis bestuursrecht (?)
- Bestuursrechter wel verstand van schadevergoeding?
- Van causaliteit (?)
- Mogelijkheid tot aanvulling van verzoek om vergoeding?
- Bbeperkingen in bewijsvoering?
- In hoger beroep staat aangevallen uitspraak rechtbank centraal.
Verwijtbaar slecht procederen bij de Rb kan probleem zijn.

Groningers er niet op achteruit door overgang naar bestuursrecht

- Na een eenvoudige melding (aanvulling mogelijk) gaat TCMG aan de slag.
- Onafhankelijke expert neemt schade op
- Zienswijze op rapport mogelijk alvorens besluit volgt
- Bezwaar mogelijk, behandeling door adviescommissie, met zo nodig nieuwe opname schade
- Tegen besluit van aparte bezwaarcommissie beroep open op rechtbank
- Lage kosten en geen procesrisico bij ongelijk
- Reformatio in peius niet mogelijk 😊 😊 !

